

**VILNIAUS SENVAGĖS GIMNAZIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL PAGALBOS MOKINIUI KRIZINIO ELGESIO ATVEJU TEIKIMO
TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO**

2019 m. birželio 13 d. Nr. V-184

Vilnius

Tvirtinu Vilniaus Senvagės gimnazijos pagalbos mokiniui krizinio elgesio atveju teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

Direktorė

Ana Staniukėnienė

PATVIRTINTA
Vilniaus Senvagės gimnazijos
direktoriaus 2019 m. birželio 13 d.
įsakymu Nr. V-184

VILNIAUS SENVAGĖS GIMNAZIJOS PAGALBOS MOKINIUI KRIZINIO ELGESIO ATVEJU TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagalbos mokiniui krizinio elgesio atveju teikimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato galimas taikyti pagalbos priemonės mokiniui krizinio elgesio atveju Vilniaus Senvagės gimnazijoje (toliau – gimnazija).
2. Aprašu siekiama padėti gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į krizinius mokinių elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių psichologinį saugumą.
3. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **bandymas nusižudyti** (savižudybės mėginimas) – tai bet koks laisva valia, tikslingai atliktas asmens veiksmas, kuriuo buvo siekta nutraukti savo gyvybę, bet jis nesibaigė mirtimi. Nuo savęs žalojimo jis skiriasi pirminiu tikslu. Bendriausias skirtumas yra tas, kad bandantis nusižudyti nori užbaigti bet kokius jausmus, o save žalojantis stengiasi pasijusti geriau.
 - 3.2. **intervencija** – pakankamai skubi pagalba suicidinių ketinimų turinčiam mokiniui. Svarbus yra ne tik specialistų (gydytojų, psichologų, psichiatrų), bet ir šalia esančių darbuotojų vaidmuo. Intervencija būtina, kai pastebimi ryškūs mokinio elgesio pokyčiai, atitinkami jausmai ir jei įtariamas savižudybės pavojus.
 - 3.3. **krizinis elgesys** – tai elgesys, apimantis sąmoningą savęs žalojimą, savižudišką elgesį ar tokio elgesio riziką.
 - 3.4. **prevencija** – tam tikrų priemonių taikymas, siekiant sumažinti savižudybės riziką tarp padidintos rizikos mokinių. Prevencijos tikslas yra ankstyvoji intervencija, kuria siekiama kuo anksčiau nustatyti ir sustabdyti neigiamą reiškinį, sumažinti pasekmes bei keisti rizikingą elgesį.
 - 3.5. **postvencija** – krizių įveikimo pagalbos priemonių visuma tiems, kuriuos galima plačiaja prasme pavadinti nusižudžiusiajam asmeniui artimais ar artimesniais žmonėmis – nusižudžiusiojo šeimos nariams, darbuotojams, kitiems mokiniams.
 - 3.6. **savęs žalojimas** – sąmoningai atliekami veiksmai, nukreipti prieš save, siekiant sukelti skausmą, bet nesiekiant mirties.
 - 3.7. **savižudybė** (suicidas) – sąmoningas savo gyvenimo nutraukimas, mirtis, išstinkanti tyčia save sužalojus.
 - 3.8. **savižudiškas** (suicidinis) elgesys – savižudybė, bandymas nusižudyti, tyčinis savęs žalojimas, siekiant mirties.

3.9. **tariamoji savižudybė, suicidalinė manipuliacija** – savanoriškas valingas, mirties nesukeliantis elgesys, kuriuo siekiama ne pasitraukti iš gyvenimo, bet sulaukti norimų savo socialinės padėties permainų.

II SKYRIUS

VEIKSMŲ SEKA, PASTEBĖJUS AR GAVUS INFORMACIJĄ APIE MOKINIO SAVĖS ŽALOJIMO ATVEJĮ, SAVIŽUDYBĖS RIZIKĄ AR ĮTARUS APIE KETINIMĄ TAI DARYTI

4. Gimnazijos darbuotojas, sužinojęs, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie mokinio savęs žalojimo atvejį ar įtarus apie ketinimą tai daryti, privalo:

4.1. informuoti socialinę pedagogą, jos nesant administraciją. Esant savęs žalojimo atvejui, kuomet būtina skubi medicininė pagalba (pvz., reikia susiūti žaizdą, mokinys praradęs sąmonę, perdozavęs medikamentų, savo psichine būseną kelia grėsmę savo ar kitų asmenų saugumui ir gyvybei), socialinis pedagogas ar administracijos atstovas nedelsiant kviečia greitąją pagalbą, informuoja gimnazijos direktorių, kuris koordinuoja tolimesnius veiksmus.

4.2. socialinis pedagogas ar administracijos atstovas užpildo Mokinio krizinio elgesio atvejo aprašymo formą (1 priedas).

5. Socialinis pedagogas susisiekiama su mokinio tėvais (globėjai, rūpintojai), aptaria pagalbos mokiniui teikimą, klasės vadovo, tėvų ir mokinio išipareigojimus. Tėvams (globėjams, rūpintojams) yra siūloma kreiptis dėl psichologinės pagalbos (Pagalbos mokiniui, mokytojui, mokyklai centrą, Psichikos sveikatos centrą ir pan.) ir per apibrėžtą laiką informuoti gimnaziją apie šių konsultacijų rezultatus.

6. Sukviesta Vaiko gerovės komisija aptaria darbo su mokiniu strategijas.

7. Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) nesikreipia pagalbos į specialistus, o gimnazijoje susirūpinimas dėl mokinio savęs žalojimo tęsiasi, gimnazija inicijuoja kreipimąsi į Vaiko teisių apsaugos skyrių.

8. Skubiai kviečiant greitąją medicininę pagalbą, darbuotojas privalo susisiekti su mokinio tėvais ir informuoti juos apie situaciją bei suderinti greitosios medicininės pagalbos kvietimą.

9. Tais atvejais, kai atskleidžiama, jog savęs žalojimas ar savižudybės rizika yra namuose patiriamos (emocinės, fizinės, seksualinės) prievartos simptomai, Vaiko gerovės komisija be išankstinio tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo gali priimti sprendimą tiesiogiai kreiptis į atitinkamą instituciją (Vaikų teisių apsaugos, kitas atitinkamas teisėsaugos institucijas, specialistus ar pan.).

III SKYRIUS

PROGIMNAZIJS KONFIDENCIALUMO POLITIKA

10. Gimnazijos darbuotojas, sužinojęs, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie mokinio savęs žalojimo ar savižudiško elgesio atvejį ar įtarus apie ketinimą tai daryti, negali šios informacijos nuslėpti (net mokiniui apie tai prašant), tačiau privalo informuoti gimnazijos direktorių ar pagalbos mokiniui specialistą, nesidalina šia informacija su kitais asmenimis.

11. Laikantis gimnazijos konfidencialumo politikos, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo būti informuojami apie visus mokinio savęs žalojimo ar savižudiško elgesio atvejus ir riziką. Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) yra informuojami jiems dalyvaujant Vaiko gerovės komisijos posėdyje,

kuris sušaukiamas iškart sužinojus apie savęs žalojimo atvejus ir riziką save žaloti, savižudiškai elgtis.

12. Mokinys yra informuojamas, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) bus informuoti apie savęs žalojimo, savižudybės rizikos situaciją (mokiniui tiksliai įvardijant, tėvams (globėjams, rūpintojams) pateikiamas informacijos turinys).

13. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pirminis informavimas apie mokinio save žalojantį ar savižudišką elgesį turėtų vykti tėvams (globėjams, rūpintojams) kaip įmanoma greičiau atvykus į gimnaziją, o ne nuotoliniu būdu (telefonu ar naudojant kitas IKT susisiekimui priemones). Išimtis daroma tais atvejais, kai mokinio susižalojimas kelia riziką jo gyvybei ir reikalauja skubios medicininės intervencijos/pagalbos (pvz., reikia susiūti žaizdą, mokinys praradęs sąmonę, perdozavęs medikamentų, savo psichine būseną kelia grėsmę savo ar kitų asmenų saugumui ir gyvybei) – tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami nedelsiant telefonu ar naudojant kitas IKT susisiekimui priemones.

14. Esant mokinio savęs žalojimo, savižudiško elgesio atvejui ar rizikai, gimnazijos direktoriaus sprendimu Vaiko gerovės komisija informuoja klasės pedagogus ir atitinkamus gimnazijos darbuotojus, kurių informavimas yra svarbus, norint užtikrinti vaiko saugumą. Visi informuoti darbuotojai laikosi konfidencialumo politikos (t. y. dalijasi visa su mokinio savęs žalojimo ar savižudybės rizika susijusia informacija, jos neskleidami kitiems asmenims). Mokiniam ir tėvams (globėjams, rūpintojams) yra pranešama, kokie darbuotojai ir kokių tikslu bus informuoti.

15. Jei kam iš gimnazijos darbuotojų kyla susirūpinimas konfidencialumo klausimais, jie turėtų konsultuotis su Vaiko gerovės komisijos pirmininku arba gimnazijos direktoriumi.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Su Pagalbos mokiniui krizinio elgesio atveju tvarkos aprašu, patvirtintu gimnazijos direktoriaus įsakymu, supažindinami pedagogai ir kiti darbuotojai.

17. Pagalbos mokiniui krizinio elgesio atveju tvarkos aprašas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

(pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)